

ข้อเสนอแนวคิดการพัฒนาหรือปรับปรุงงาน ตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับผู้เชี่ยวชาญ

ของนางกริยาภรณ์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา (ผู้ขอประเมิน)

เพื่อประกอบการพิจารณาประเมินบุคคลตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญด้านนโยบายและยุทธศาสตร์
(นักวิเคราะห์นโยบายและแผนเชี่ยวชาญ) ตำแหน่งเลขที่ ๒๐๙ สังกัด กองแผนงาน

๑. เรื่อง การยกระดับศูนย์ความเป็นเลิศด้านการวิจัยดินแห่งภูมิภาคเอเชีย (Center of Excellence for Soil Research in Asia : CESRA) เป็นองค์กรถาวร

๒. หลักการและเหตุผล

ประเทศไทย โดยกรมพัฒนาที่ดิน ดำรงตำแหน่งประธานสมัชชาดินแห่งภูมิภาคเอเชีย (Asian Soil Partnership : ASP) ซึ่งเป็นองค์กรที่ไม่เป็นทางการขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้เป็นเวทีหารือระหว่างองค์กรด้านดินและนักวิชาการดินของประเทศต่างๆ ในการกำหนดแนวทางการจัดการดินอย่างยั่งยืนระดับสากล ประกอบด้วยสมาชิกภูมิภาคเอเชีย ๒๔ ประเทศ ในช่วงของการดำรงตำแหน่งประธาน ๒ วาระ (ปี ๒๕๕๕-๒๕๕๘ และ ๒๕๕๙-๒๕๖๑) ประเทศสมาชิกทั้ง ๒๔ ประเทศ ได้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการการจัดการดินอย่างยั่งยืนของเอเชียขึ้นเพื่อให้เป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานด้านดินของภูมิภาคที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ในแผนปฏิบัติการ มีการกำหนดให้จัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศด้านการวิจัยดินแห่งภูมิภาคเอเชีย (Center of Excellence for Soil Research in Asia : CESRA) เพื่อให้เป็นศูนย์กลางบูรณาการข้อมูลด้านงานวิจัยดินและแนวปฏิบัติด้านการจัดการดินที่เป็นเลิศของภูมิภาคให้ประเทศสมาชิกได้ใช้ประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้า แลกเปลี่ยนและแลกเปลี่ยนข้อมูลสำหรับนำไปใช้ในการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการจัดการดิน รวมทั้งเป็นแกนกลางในการระดมเงินทุนสนับสนุนการดำเนินงานด้านการจัดการดินของเอเชีย และประเทศสมาชิกได้มีมติเห็นชอบร่วมกันให้ประเทศไทยเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนศูนย์

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ เห็นชอบในหลักการการจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศด้านการวิจัยดินแห่งภูมิภาคเอเชีย (CESRA) และมอบหมายกรมพัฒนาที่ดินเป็นหน่วยงานหลักในการจัดตั้ง โดยใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปีของกรมพัฒนาที่ดินในการขับเคลื่อนกิจกรรม กรมพัฒนาที่ดิน ได้ดำเนินการออกแบบโครงสร้างองค์กร จัดหางบประมาณและบุคลากรสนับสนุนการบริหารจัดการ และดำเนินงานอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี ๒๕๖๑ จนถึงปัจจุบัน ซึ่งการขับเคลื่อนเป็นไปได้ช้า และไม่สามารถสนับสนุนการดำเนินงานของประเทศสมาชิกได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากข้อจำกัดด้านบุคลากรและงบประมาณ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องพิจารณาหาแนวทางในการแก้ไขข้อจำกัดดังกล่าว เพื่อให้ศูนย์ความเป็นเลิศด้านการวิจัยดินแห่งภูมิภาคเอเชีย (CESRA) สามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานได้ตามวัตถุประสงค์ ซึ่งแนวทางหนึ่งที่สามารถทำได้คือการยกระดับให้เป็นองค์กรถาวรที่มีงบประมาณเป็นของตนเอง

๓. บทวิเคราะห์/แนวความคิด/ข้อเสนอ และข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข

ศูนย์ความเป็นเลิศด้านการวิจัยดินแห่งภูมิภาคเอเชีย (CESRA) ได้รับการจัดตั้งขึ้นภายใต้แผนการดำเนินงานของสมัชชาดินแห่งเอเชีย (Asian Soil Partnership : ASP) ปี ๒๕๕๕-๒๕๖๔ และที่ประชุมใหญ่สมัชชาดินแห่งเอเชีย มีมติในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๔-๑๖ ธันวาคม ๒๕๕๙ ที่กรุงเทพฯ ให้ประเทศไทยเป็นที่ตั้งศูนย์ความเป็นเลิศด้านการวิจัยดินแห่งภูมิภาคเอเชีย (CESRA) และคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ เห็นชอบ

ในหลักการ และมอบหมายกรมพัฒนาที่ดินเป็นหน่วยงานหลักโดยใช้งบประมาณของกรมพัฒนาที่ดินในการขับเคลื่อน

กรมพัฒนาที่ดิน เริ่มขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์ความเป็นเลิศด้านการวิจัยดินแห่งภูมิภาคเอเชีย (CESRA) ตั้งแต่ปี ๒๕๖๑ เป็นต้นมา โดยมอบหมายบุคลากรของกรมพัฒนาที่ดินทั้งระดับผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ให้ปฏิบัติหน้าที่ที่ศูนย์ความเป็นเลิศด้านการวิจัยดินแห่งภูมิภาคเอเชีย (CESRA) อีกหน้าที่หนึ่ง และจัดหาสถานที่สำหรับเป็นที่ตั้งสำนักงาน รวมทั้งจัดสรรงบประมาณประจำปีเพื่อขับเคลื่อนศูนย์ฯ ซึ่งการดำเนินงานที่ผ่านมาไม่สามารถตอบสนองผลสำเร็จตามแผนปฏิบัติการที่ประเทศสมาชิกกำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากการวิเคราะห์การดำเนินงานตามบริบทดังกล่าว พบประเด็นดังนี้

๑) บุคลากรของกรมพัฒนาที่ดินที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานที่ศูนย์ความเป็นเลิศด้านการวิจัยดินแห่งภูมิภาคเอเชีย (CESRA) อีกหน้าที่หนึ่งไม่สามารถจัดสรรเวลามาปฏิบัติงานที่ศูนย์ได้ เนื่องจากมีภาระหน้าที่งานประจำในปริมาณมากอยู่แล้ว

๒) งบประมาณของกรมพัฒนาที่ดิน ที่จัดสรรให้ศูนย์ความเป็นเลิศด้านการวิจัยดินแห่งภูมิภาคเอเชีย (CESRA) ไม่สามารถสนับสนุนกิจกรรมของประเทศสมาชิกได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากข้อจำกัดด้านระเบียบงบประมาณของไทย

๓) การบริหารงานของศูนย์ฯ อยู่ภายใต้รัฐบาลไทย การขับเคลื่อนงานจึงต้องเป็นไปตามบริบทและทิศทางที่รัฐบาลไทยกำหนด ซึ่งอาจจะไม่สอดคล้องกับบริบทของประเทศสมาชิก ทำให้ไม่สามารถสนับสนุนการดำเนินงานในระดับภูมิภาคได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔) การระดมทรัพยากรในการขับเคลื่อนศูนย์ฯ ทำได้ยาก เนื่องจากข้อจำกัดด้านการบริหารงบประมาณตามระเบียบงบประมาณของไทย

จากประเด็นที่พบดังกล่าว นำมาซึ่งแนวคิดในการปรับเปลี่ยนสถานะศูนย์ความเป็นเลิศด้านการวิจัยดินแห่งภูมิภาคเอเชีย (CESRA) ให้เป็นองค์กรถาวร ซึ่งจะช่วยให้มีอิสระในการบริหาร ดำเนินงาน ตลอดจนการระดมทรัพยากรเพื่อให้ประเทศสมาชิกใช้ดำเนินกิจกรรม ลดความเสี่ยงในการพึ่งพางบประมาณจากประเทศไทย ดังเช่นที่ผ่านมา สำหรับประโยชน์ที่ไทยจะได้รับกรณีศูนย์ความเป็นเลิศด้านการวิจัยดินแห่งภูมิภาคเอเชีย (CESRA) เป็นองค์กรถาวร คือการลดภาระด้านงบประมาณ และบุคลากร แต่อาจจะสูญเสียบทบาทในการเป็นศูนย์กลางข้อมูลด้านการวิจัยดิน ซึ่งสามารถผลักดันให้สำนักงานเลขานุการยังคงตั้งอยู่ที่ประเทศไทย และให้บุคลากรของไทยทำหน้าที่ผู้อำนวยการถาวร ซึ่งจะช่วยให้ประเทศคงความได้เปรียบในการเป็นแหล่งศูนย์รวมข้อมูลงานวิจัยดินต่อไป อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนสถานะศูนย์ความเป็นเลิศด้านการวิจัยดินแห่งภูมิภาคเอเชีย (CESRA) ให้เป็นองค์กรถาวร อาจมีข้อที่ต้องพิจารณาเพิ่มเติมอีกมาก จึงเห็นควรเสนอให้มีการศึกษาความเป็นไปได้ ประโยชน์ และข้อเสียเปรียบที่ได้จะได้รับ รวมทั้งความพร้อมในด้านอื่นๆ เพื่อจัดทำเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และแนวทางการยกระดับสถานะศูนย์ความเป็นเลิศด้านการวิจัยดินแห่งภูมิภาคเอเชีย (CESRA) เสนอต่อผู้บริหารเพื่อประกอบการตัดสินใจ

ข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข

บุคลากรของศูนย์ความเป็นเลิศด้านการวิจัยดินแห่งภูมิภาคเอเชีย (CESRA) หรือกรมพัฒนาที่ดินอาจไม่มีประสบการณ์เพียงพอในการวิเคราะห์แนวทางการจัดตั้งองค์กรระหว่างประเทศ อาจต้องมีการจ้างที่ปรึกษาเพื่อศึกษาในเรื่องดังกล่าวร่วมด้วย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน

๔. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ผู้บริหารมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และแนวทางการยกระดับสถานะศูนย์ความเป็นเลิศด้านการวิจัยดินแห่งภูมิภาคเอเชีย (CESRA) สำหรับประกอบการตัดสินใจ

๕. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๑) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายมีความครอบคลุม สะท้อนข้อมูลที่เป็นจริง และสามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารได้

๒) แนวทางการยกระดับสถานะศูนย์ความเป็นเลิศด้านการวิจัยดินแห่งภูมิภาคเอเชีย (CESRA) ที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

(ลงชื่อ) (ผู้ขอประเมิน)

(นางกริยาภรณ์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา)

๑๕ มกราคม ๒๕๖๘